

## **Eduskunnalle tiedottaminen / Neuvostoraportti / EU:n epävirallinen ulkoministerikokous Varsovassa 7.-8.5.2025**

Kokous

EU:n epävirallinen ulkoministerikokous 7.-8.5.2025

**EU:n ulkoministerien epävirallisessa ulkoministerikokouksessa (ns. Gymnich-kokous) Varsovassa käytiin työkeskustelut koskien Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainassa ja EU-Yhdysvallat- suhteita. Lisäksi kokouksen yhteydessä järjestettiin lounastapaaminen EU:n jäsenehdokasmaiden kanssa (pl. Georgia) sekä tapaaminen Yhdistyneen kuningaskunnan ulkoministeri Lammyn kanssa.**

### **Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa**

Korkea edustaja (KE) Kallas kertasi tilannekuvaansa: Venäjän toimintalinja ei ole muuttunut; ei merkkejä aidosta kiinnostuksesta rauhaan. Kallas korosti Yhdysvaltain keskeistä roolia neuvotteluissa ja tarvetta Ukrainan vahvalle tukemiselle. Kallas korosti, että pakotteet Venäjää vastaan on säilytettävä, vastuuvollisuuden toteuduttava ja että Venäjän on maksettava aiheuttamistaan tuhoista. Venäjän ei tule sallia liittää ehtoja tulitaukoon, jonka on oltava kattava, soveltamisalaltaan ja kestoaltaan selkeä sekä monitoroitavissa. Kallas piti tärkeänä saavuttaa pian päätös 17. pakotepaketesta.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa toistui laajasti tarve Ukrainalle osoitettavan tuen vahvistamisesta ja taloudellisen paineen kasvattamisesta Venäjää kohtaan, ml. nopea päätös 17. pakotepaketesta. Jäädetyttyjen varojen osalta jotkut maat olivat toivoneet tarkempaa keskustelua vain ministerien kesken. Myös pakotekierto puuttumisen tehostamista pidettiin tärkeänä. Vastuuvollisuuden toteuttamisen tärkeyttä korostettiin. Ukrainan EU-jäsenyysneuvotteluissa etenemistä painotettiin yleisesti. Useat kiittivät Kallasia ehdotuksistaan Ukrainan sotilaallisen avun lisäämiseksi. Todettiin EU:n tarve varautua eri vaihtoehtoihin Yhdysvaltain seuraavien toimien osalta. Keskustelussa oli huomioitu myös komission tuore RepowerEU-esitys venäläisestä fossiilienergiasta luopumiseksi kokonaan 2027 mennessä.

### **EU-Yhdysvallat -suhteet**

KE Kallas totesi olevan tärkeää edetä EU:n toimissa Euroopan puolustuskyvyn vahvistamiseksi. Tullineuvottelujen osalta Kallas korosti EU:n yhtenäisyyttä. EU:n on keskusteltava omasta Kiinalinjastaan huomioiden USA:n toimet. Kallas viittasi myös käynnissä oleviin Iran-keskusteluihin sekä Yhdysvaltain alkuvuoden lausuntoihin koskien Gazan tulevaa hallintaa.

Jäsenmaiden keskustelussa korostettiin transatlanttisen suhteen tärkeyttä kautta linjan. Tuotiin esiin USA:n viimeaikaiset kommentit eräiden jäsenmaiden sisäpolitiikkaa koskien. Usea jäsenmaa korosti korkean tason vierailuiden ja aktiivisten tapaamisten tärkeyttä myös kongressin jäsenten ja liike-elämän edustajien kanssa hallinnon lisäksi. Pidettiin tärkeänä välittää kahdenvälisissä tapaamisissa viestiä, että USA:n tulee jäsenmaiden lisäksi olla yhteydessä myös EU-instituutioiden kanssa. Tariffien osalta vahvaa tukea komission lähestymistavalle. Mainittiin jäsenmaiden viimeaikaisia kansallisia päätöksiä puolustusmenojen BKT-osuuden nostamisesta ja yleisesti todettiin eurooppalaisen puolustuskyvyn vahvistamisen välttämättömyys. Korostettiin puolustusalan innovaatioita ja kehitystä hidastavan liiallisen sääntelyn nopean purkamisen tarvetta.

Venäläisestä energiasta irtautumista pidettiin tärkeänä myös energiakumppanuuden vahvistamiseksi USA:n kanssa.

Käsiteltiin myös vaikutuksia, joita Yhdysvaltain rahoituksen leikkauksilla ja monenvälisistä järjestöistä vetäytymisellä on EU:n kannalta. Todettiin tärkeäksi valikoida, missä YK-järjestöissä EU:n olisi ensisijaisen tärkeä lisätä omia panostuksiaan ja korostettiin kykyä nopeaan EU:n päätöksentekoon muuttuvassa tilanteessa.

### **Lounas jäsenehdokasmaiden kanssa/ hybridiuhat**

Lounasta isännöinyt Puolan ulkoministeri Sikorski alleviivasi EU:n ja jäsenehdokasmaiden yhteistyön tärkeyttä hybridiuhkiin puuttumisessa korostaen erityisesti vihamielisen informaatiovaikuttamisen torjumista. KE Kallas muistutti Venäjän muodostavan vakavimman välittömän hybridiuhan sekä unionille että jäsenehdokkailla. Kallas listasi EU:n käytössä olevia työkaluja kuten disinformaation paljastamisen, ehdokasmaiden oman kriisinkestokyvyn tukemisen ja painotti, että EU:n laajentuminen itsessään on keino vahvistaa maiden kykyä torjua vihamielistä vaikuttamista. Lounaalle oli kutsuttu muut EU:n jäsenehdokasmaat paitsi Georgia.

Itse keskustelu oli vapaamuotoinen ja laajalti samanmielinen. Venäjä suurimpana uhkana tuli selkeästi esiin. Vapaan median ja avoimen talouden merkitys kriisinkestokyvyn vahvistamisessa korostui. Usea ehdokasmaa korosti tarvittavan edistystä laajentumisprosessissaan. Ukrainan ja Moldovan ensimmäisten neuvottelulukujen avaamisen tärkeyttä painotettiin.

### **Työistunto Yhdistyneen kuningaskunnan ulkoministeri Lammyn kanssa**

KE Kallas totesi kunnianhimon olevan korkea EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan (UK) suhteiden lähentämisessä viitaten erityisesti ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön tiivistämiseen ja 19.5. järjestettävään EU-UK-huippukokoukseen. Myös UK/ Lammy toivoi huippukokouksen merkitsevän suhteissa uuden aikakauden alkua.

Keskustelussa käsiteltiin erityisesti Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainassa ja toimia Ukrainan tukemiseksi, tulitauon toteuttamiseksi ja rauhanneuvotteluiden edistämiseksi. Lammy korosti Venäjän vastuuvellisuuden toteuttamisen tärkeyttä ja korosti lisätoimien tarvetta mukaan lukien pakotteiden osalta etenkin Venäjän energiakaupan tuloihin ja pakotteiden kiertämiseen puuttumiseksi.

Jäsenmaiden kommentaissa kiitettiin UK:ta keskeisestä roolistaan mukaan lukien Coalition of the Willing -ryhmässä. Todettiin vahvan yhteisen toiminnan merkitys Ukrainan tukemisessa oikeudenmukaisen ja kestävän rauhan saavuttamiseksi.

Keskustelussa käytiin lävitse myös Lähi-idän tilannetta erityisesti Gazan osalta. Todettiin aktiivisen yhteistyön tarve, jotta Israel saataisiin jälleen sallimaan humanitaarisen avun toimitukset Gazaan, jossa humanitaarinen hätä pahenee edelleen. Todettiin myös presidentti Trumpin edessä oleva vierailu Lähi-idään. Lisäksi keskustelussa mainittiin kesäkuussa järjestettävä Lähi-idän rauhanprosessia koskeva

Ranskan ja Saudi-Arabian järjestämä huippukokous. Viitattiin myös Israelia koskeviin ihmisoikeusvelvoitteisiin EU-Israel -assosiaatiosopimuksen puitteissa.

Lyhyesti keskustelussa nousivat esiin myös Iranin ydinohjelmaa koskeva diplomatia sekä Intian ja Pakistanin väliset väkivaltaisuuudet.